

Referat fra møtet i faggruppe kommunalteknikk 11.10.2021, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (Huvo)

Til stede: Solveig Fagerli (leder, Eidsvoll), Olga Burbo (Nannestad), Thomas Løkenlien Sørby (Nannestad), Rita Romsås Fjeldberg (Ullensaker), Liv Thea Hanestad (Nes), Rune Storstein (Hurdal), Anette Strømme (Statsforvalteren i Oslo og Viken) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Lene Birgit Berg (Østre Toten), Malin Jonasson (Hurdal) og Natalie Bennett Smestad/Victoria Cranner Jahr (Eidsvoll).

Merknader:

- Nye representanter i gruppa: Thomas Løkenlien Sørby, Rita Romsås Fjeldberg og Rune Storstein.
- Som vedlegg til innkallingen fulgte div. lenker som også er gitt i dette referatet, samt notat fra bl.a. VO Øyeren om arbeid med revisjon av lokale avløpsforskriften 2019/2020, veiledning (etter forurensingsforskriften § 12) for utslipp fra separate avløpsrenseanlegg mindre enn 50 pe. og brev fra KLD «Nærmere om kommunens oppgaver» (presisering 27.4.21).

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	Referat fra forrige møte (17.2.21) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.	
2	Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u> • Siste styringsgruppemøtet i Huvo (26.3.21). • Referansegruppemøtet i Huvo (29.4.21). • Befaringene av kulvertene i Gudmundsbekken. • Politisk orientering i Østre Toten (2.6.21). • Oppdateringer av kunnskapsgrunnlaget i Huvo, henvisning til referatet fra økologigruppemøtet (21.9.21) for evt. detaljer. • Diverse innspill som Huvo har gitt til kommunene i enkeltsaker, på forespørsel. • Miljørettet helsevern lager prosedyre (TQM) for evt. oppblomstring av giftige cyanobakterier. • 10.-11.3.21. Webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging (lenke). • 27.-28.4.21. Nasjonal vannmiljøkonferanse 2021 (lenke). • 24.8.21. Seminaret: Hvordan håndtere evt. brann i nye klimaløsninger (elbiler, batterier, solceller mm), samt slokkevann vs. forurensing i vassdrag. Arr. Klima Østfold. • 23.9.21: Alger. Vannforeningen (lenke). • Kommende seminar: 15.11.21. Avløp fra båter og bobiler (lenke). • 25.-26.11.21. Samling i vannområdeforum (for VO, SF, FK, VRM). • Huvo fått fagmidler fra VRM til de 3 prosjektene vi søkte på. • Oppdatert veileder 16.8.21: Virkemidler og tiltak i vannforvaltningen (lenke). • Høsten 2021: Oppdateres tiltaksveileder restaurering av vassdrag (NORCE m.fl.) • Rundskriv fra Vannregionmyndigheten 1.10.21: Tett kobling mellom den nye Oslofjordplanen (lenke) og vannforvaltningsplanene som utarbeides nå. • Innspill fra Huvo og VRM til NIBIO om typegodkjenning av miljøvennlige metoder for erosjonssikring i leire og sandjord nær vassdragene.	
3	Status Huvo-problemkartlegginger/prosjekter/overvåkingen Helge orienterte om: • Elektrofisket i 2021. 43 stasjoner. Huvo-rapport kommer ved årsskiftet.	

	• Innsamlingen av prøver for genetisk analyse av storørreten pågår. • Ny fiskedød i Risa. Rambøll og Mattilsynet konsulteres. Vannprøver ble tatt både i Hersjøen og Risa. De døde fiskene analyseres i høst. • Hurdalselva, fysisk kartlegging. Multiconsult er engasjert. Lokal arbeidsgruppe etablert. • Fiskeomløp i Honsjøen. Ansvarlig tiltakshaver Bjerke Almenning. Huvo bistår. Ferdigstilles i oktober i år. • Fiskeomløp i Lysjøen. Ansvarlig tiltakshaver Stange Almenning. Huvo bistår. Må utsettes til neste år, pga. altfor sen godkjenning/tillatelse fra NVE. • Restaurering av tre bekker til Lysjøen (lenke). Ansvarlig tiltakshaver Stange JFF. Huvo bistår. Ble ferdigstilt i september (små justeringer må tas neste sommer). • Mottaksanlegget for båtseptik i Vorma/Glomma ble åpnet i juni i år. (lenke). Samarbeid mellom Årnes Båtforening, Nes kommune og Huvo. • Brosjyre om gjenvinning av landbruksplast er ferdig (lenke). • Resultatene og status for tiltaksrettet overvåking hittil i år ble gjennomgått. Rapporten fra Rambøll kommer i mars (inkl. trendanalyser og biologi). • Orientering om forestående anskaffelse for felles tiltaksrettet overvåking i perioden 2022-2027 ble gitt. <u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u> 1. Dersom noen ønsker å bli med når bunndyrprøver tas i november, så si ifra til Helge. 2. Dersom noen ønsker å bli med på den nye anskaffelsen, så si ifra til Helge.	
4	Revisjonen av lokale avløpsforskrifter Fire vannområder i sør har laget et notat om lokale avløpsforskrifter etter kap. 12 i forurensingsforskriften. Det ble drøftet, sammen med veiledningen for utslipp fra separate avløpsrenseanlegg for anlegg med mindre enn 50 pe. og brevet (vedlegget) fra Klima- og Miljødepartementet som beskriver nærmere kommunenes oppgaver. Norsk Vann har også gitt vurderinger knyttet til lokale forskrifter, og påpekt at det evt. må være knyttet til en lokal forurensingssituasjon. Det ble påpekt at det ikke er noe poeng å utarbeide lokale forskrifter hvis ikke de er skjerpene ift. de nasjonale, og begrunnet ut fra lokale hensyn som drikkevann og andre spesielle miljø- eller brukerinteresser. Den lokale felles forskriften på Øvre Romerike anses god nok. Det ble også påpekt at det er enklere å stille større krav i en utslippstillatelse, enn gjennom en lokal forskrift. Det er fremmet et ønske til Miljødirektoratet om å endre forskriften for avløp. I begynnelsen av november skal Statsforvalteren i et drøftingsmøte med direktoratet om dette.	
5	Sektorvis gjennomgang av egne tiltak <u>Hurdal kommune. Rune orienterte:</u> Det er for tiden fokus på de store løsningsvalgene, med premisser fra Mattilsynet og søknad om utslippstillatelse med sekundærrensing. Det er vedtatt at kommunen selv skal etablere renseanlegg for avløp. Det jobbes med en utslipps-søknad, der Norconsult er engasjert. Nytt renseanlegg skal stå ferdig 1.1.2024. Men også reservedrikkevannsløsning skal utarbeides mht. forsyningssikkerheten, der Hurdalssjøen er mulig valg. Det skal være et viktig politisk møte på nyåret om VA-løsningene, før anbud skal utarbeides. Hurdal kommune har meget store utfordringer med vann- og avløp pga. spredt bosetting og få abonnenter. En ny person er tilsatt på VA. Arbeidet med avkloakking starter opp på områdene Knaimoen og Kloktermoen. I 2023 skal kommunen levere en vurdering av sentrale vs. desentraliserte områder, og om det skal legges opp til private avløpsløsninger i Rustadområdet, eller utbygging. Det bygges mange hytter i Hurdal, og utbygger av et større område ønsker lokalt renseanlegg og midlertidig utslippstillatelse, mens kommunen anbefaler tilknytning til kommunalt nett. Det er 800 private avløpsanlegg i kommunen som ikke oppfyller kravene i lokal forskrift.	

Nannestad kommune. Olga orienterte:

Det har vært et møte om mulig samarbeid mellom Nannestad og Hurdal for Rustadområde. Arbeidet ble noe forsinket pga. covid-19, men opprydding spredt avløp er nå godt i gang. I nedbørsfeltet til Hæra er nå 87 % av de private avløpsanleggene godkjente. I nedbørsfeltet til Hurdalssjøen for øvrig er nå 75 % godkjente.

Nes kommune. Liv Thea orienterte:

Det har ikke skjedd så mye med opprydding spredt avløp siden forrige møte i den delen som ligger i Huvo. Nes har valgt å sanere de anleggene med dårligst miljøindeks først (dvs. slamavskillere) og må deretter gå videre med de andre etter hvert. I Nes brukes trykkavløp der det er aktuelt, og kommunen oppfordrer privatpersoner om å koble seg til. Da går private aktører sammen om dette, men kommunen gir tilskudd. Det er pt. ledig stilling i Nes på VA.

Ullensaker kommune. Rita orienterte:

Det har ikke skjedd så mye siden forrige møte, men anleggene med dårligst miljøindeks skal være oppgradert i løpet av dette året. Dette er tredje året der tilsyn på private anlegg gjennomføres, noe som er krevende. I høst skal kommunen se på muligheten til å etablere trykkavløp der det kan være aktuelt. Ellers har det vært fokus på overløps- og overvannshånderingen i kommunen.

Eidsvoll kommune. Solveig orienterte:

Kommunen har valgt områdevis opprydding av spredt avløp, og ikke de med dårligst miljøindeks først. Arbeidet er forsinket pga. covid-19. Det jobbes fortsatt med å skrive ut pålegg i sone 2, av i alt 11 soner. Arbeidet i sone 2 er omtrent halvveis. I sone 1 er ikke den faktiske oppfølgingen sjekket opp enda. Kommunen er i gang med å utvide det kommunale avløpsnett, iht. tiltaksplanen. Det jobbes med å revidere hovedplan vann, avløp og vannmiljø.

Østre Toten kommune. Helge orienterte, etter epost fra Lene Birgit:

Tre vannforekomster er klassifisert i sommer (Laupen, 002-2731-R, Store Øyungen, 002-2547-R og Skjellungen, 002-2547-R). Arbeidet med oppgradering av avløpsanlegg står litt «på vent». Om enn så lenge sendes pålegg til akutte anlegg, som oppdages av slamtømmer. Det er en del utslippssøknader for hytter. Det er planlagt å opprette en ny stilling på VA. Kommunen har laget informasjonsplakat «Vern ditt eget drikkevann» som er plassert ut på strategiske steder.

Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV). Anette orienterte:

Klimatilpasset miljørisikovurdering skal inn som viktig grunnlag i alle hovedplaner VA. SFOV har utarbeidet en mal for utslippssektoren, som gir en del føringer. Den tas i bruk fom. i år. For øvrig henvises til andre føringer fra Miljødirektoratet. Alle tillatelser som er eldre enn ti år skal fornyes. Pga. kommunesammenslåinger, har det vært en del jobb. Alle renseanlegg etter kap. 14 i forurensingsforskriften skal ha sekundærrensing etter 2026. Statsforvalteren skal håndheve utslippene strengere. Det er egen nettside hos SFOV med informasjon om avløp ([lenke](#)), bl.a. med opplysninger om hva en søknad skal inneholde, hva kommunene skal følge opp, egenkontroll mm. Det ble opplyst om at også utbygging av hytteområder kan innebære at det skal inn under kap. 14 dersom det bygges nær annen bebyggelse. Den 9. og 10. februar 2022 skal SFOV ha en samling for hele Oslo og Viken med temaet miljøforvaltning for kommunene. **Det ble oppfordret om å merke av datoene i kalenderen.** Det blir et fysisk seminar i Drammen. Det skal være nitrogenrensekrav også i Ytre Oslofjord og oppover deler av Glommasvassdraget, for å bedre forurensningssituasjonen i Oslofjorden (jf. [lenke](#)). Det har også vært tilsyn i noen kommuner for å ansvarliggjøre kommuneledelsen på rensekrav, utslipp og

Alle

	resipientegenskaper samt kapasitet på ledningsnett, pumpestasjoner mm. Rapport sendes ut i høst, og funn leveres Miljødirektoratet. En rapport for hele landet skal utarbeides. I tillegg har SFOV gjennomført 15 tilsyn på avløpssektoren hittil i år.	
6	Oppdateringer i Vann-Nett ifm. forvaltningsplanen/tiltaksprogrammet Det ble kort orientert om høringsinnspillene som VRM mottok til forvaltningsplanene 2022-27, med fokus på det som er relevant for Huvo (lenke). Gjennom Huvo har kommunene levert det som de skal til tiltaksprogrammet. Men alle er oppfordret om å se gjennom «egne» tiltak i Vann-Nett for å supplere/oppdatere. Fristen for at det skal tas inn i den videre politiske behandlingen er 24.10. (Nå endret fra 1. nov. som tidligere satt). Men Vann-Nett skal være dynamisk, så det er ikke noe i veien for å oppdatere senere. Epost til alle kommunenes repr. i Huvo ble sendt ut 30.9, sortert med hver enkelt kommunes tiltak i Vann-Nett, lagret på excel-format. I den eposten ble alle kommunene bedt om selv å vurdere om det er mye/lite som bør endres, og deretter kontakte Helge slik at det kan legges inn/oppdateres i saksbehandlerversjonen i Vann-Nett. Enten som eget arbeidsmøte, via teams, epost eller telefon. <u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u> 1. De som ønsker å endre/oppdatere i Vann-Nett, tar kontakt med Helge. 2. Veilederen om: «<i>Virkemidler og tiltak i vannforvaltningen</i>» ble oppdatert 16.8.2021 (lenke). Den skal brukes for nye tiltak.	
7	Prioritering/oppgaver neste år for Huvo Hva som per nå foreligger som forslag til arbeidsplan for Huvo 2022 ble gjennomgått. Inkl. innspill til budsjettet til Huvo for 2023. <u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u> Eventuelle innspill sendes til Helge innen 25.10.	Alle
8	Beskyttende/forebyggende tiltak – hvordan få det bedre inn i saksbehandlingen Det ble vist til følgende nasjonale/regionale føringer: • Vann i statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018), (retningslinjene). • Vann som tema i nasjonale forventninger til planlegging (2019). • Veileder: Vannmiljø i arealplanlegging (lenke). • Webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging (lenke). • Veileder for bruk av vannforskriftens § 12, ny veileder i 2021 (lenke). Fra vannforskriften trådte i kraft 1.1.2007 og til nå, er det registrert flere eksempler på at vannforskriftens krav ikke er tatt inn i saksbehandlingen. Vannforskriften og regional vannforvaltningsplan <u>skal</u> inngå som ledd i ordinær saksbehandling der det er relevant. F.eks. hensynssoner, planbestemmelser, KU, tillatelser til skogsbilvegbygging, grøfter/erosjonssikringer, overvannshåndteringen, klimatilpasninger, reguleringsplaner mm. Det ble orientert om at VRM har midler som det kan søkes om til «<i>Plan- og prosessarbeidet i vannområdet</i>» med søknadsfrist 15.10, men at dette er drøftet i økologigruppa og at Huvo ikke søker (i år), men skal oppfordre VRM sammen med SF om å holde lokale (små) arbeidsseminarer om temaet, særlig rettet til kommunale saksbehandlere i plan- og bygg-avdelingene. Det ble også presisert at Regjeringen har påpekt at: «<i>Alle avløpsanlegga i den enkelte kommune skal oppfylle forurensningsforskrifta sine renskrav slik at vi kan nå miljømåla innan 2027, og seinast innan 2033.</i>» (lenke). I møtet ble det spilt inn at det oppfattes som at de statlige/regionale føringene/retningslinjene er tatt inn i kommunene i overordnede planer, men at det lett kan svikte i utførelsen. Det bør være fokuset på et slikt arbeidsseminar. <u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u> 1. Tas med videre inn i VO-samlingen til høsten. 2. Alle bes om å gjøre seg kjent med føringene nevnt over.	Helge Alle

9	Eventuelt Ingen saker. En kort video (3 minutter) ble vist om hva som menes med «God økologisk status» og hensikten med en vannrammedirektiv. Den var hentet fra Miljødirektoratets seminar om vassdragsrestaurering 16.9.21. Videre ble det vist FNs bærekraftsmål nr. 6, 14 og 17, som vannforskriften i stor grad følger opp. I tillegg «Bærekrafts-pyramiden; velfungerende økosystemer – velfungerende samfunn – velfungerende økonomi». På slutten av møtet var det en befaring til båtseptikanlegget i Årnes.	
Neste møte Tid: Onsdag 2. februar 2022. kl. 9.00 – 15.00. Sted: Ullensaker kommune, rådhuset.		Solveig/Helge

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

Ingen, kun lenker i referatet.

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		